

Sygn. akt IV U 1536/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Leon Popiel
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alina Dziarkowska

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2016 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy L. C.

przy udziale zainteresowanej B. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o zwrot należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania L. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 13 lipca 2015 r. nr (...) -RKS Decyzja nr (...)

o d d a l a o d w o ł a n i e

/-/ SSO L. Popiel

Sygn. akt: IV U 1536/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. Inspektorat w K. decyzją dnia 13 lipca 2015 r., nr (...) –RKS dec. nr 47 na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2015.121. ze zm.) odmówił L. C. zwrotu nienależnie opłaconych składek z powodu niestwierdzenia nadpłaty.

W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy wskazał, że na skutek wniosku płatnika L. C. do ZUS o zwrot składek, organ rentowy dokonał analizy dokumentów ubezpieczeniowych i płatniczych zaewidencjonowanych na koncie płatnika. W wyniku podjętych działań Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że na dzień 13 lipca 2015 r. istnieje na koncie płatnika zadłużenie obejmujące należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za marzec 2014 r. w kwocie 163,36 zł oraz odsetki za zwłokę na dzień 13 lipca 2015 r. w kwocie 18,00 zł. W konsekwencji brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o zwrot nadpłaconych składek, skoro na koncie płatnika widnieje zadłużenie.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył płatnik L. C.. Wyjaśnił, że organ rentowy niezasadnie odmówił mu zwrotu nadpłaconych składek za 2013 r. w kwocie 1.200 zł. Argumentował, że córka B. C. bez jego wiedzy zadeklarowała opłacanie składek przez okres trzech miesięcy w 2013 r. w kwocie po 400,00 zł. Wskazał, że córka nie była u niego zatrudniona i nie otrzymywała wynagrodzenia za pracę w zadeklarowanej wysokości. W konkluzji dodał, że nie posiada zadłużenia wobec ZUS, a zaskarżona decyzja wydana została bez wszechstronnego rozważenia wszelkich okoliczności.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Argumentował, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa, bowiem analiza dokumentów rozliczeniowych i płatniczych wykazała, że na koncie płatnika figuruje zadłużenie obejmujące należności z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego za marzec 2014 r. Tym samym brak jest nadpłaty i nie ma podstaw do zwrotu nienależnie opłaconych składek.

Zainteresowana B. C. poparła w procesie stanowisko organu rentowego, twierdząc, że jako pracownik powinna być ubezpieczona w ZUS.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik L. C. w dniu 23 czerwca 2015 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w K. z wnioskiem o zwrot kwoty składek w wysokości 1.200 zł zadeklarowanych przez jego córkę B. C.. Wskazał, że córka bez jego zgody i upoważnienia opłaciła składki za trzy miesiące w kwocie wyższej, aniżeli było to wcześniej uzgodnione z właścicielką I. C.. Tym samym według jego wyliczeń należność do zwrotu wyniosła 1.200 zł.

(dowód: wniosek – k – 9 akt składkowych.)

W odpowiedzi organ rentowy w trybie art. 24 ust. 6 d ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pismem z dnia 3 lipca 2015 r. zawiadomił skarżącego, że odmawia zwrotu nienależnie opłaconych składek z powodu niestwierdzenia nadpłaty, a następnie w dniu 13 lipca 2015 r. wydał zaskarżoną decyzję.

(dowód: pismo z dnia 3 lipca 2015 r. – k – 10 oraz zaskarżona decyzja – k – 13 akt składkowych ZUS.)

L. C. wraz z żoną I. C. (która zmarła w dniu 9 lipca 2013 r.) od 23 września 1994 r. prowadził działalność gospodarczą w zakresie handlu artykułami spożywczymi w K.. Była to działalność handlowa w 3 punktach - sklep na rynku (bazarku) przy ul. (...), kiosk przy ul. (...) i oraz sklep przy ul. (...). Dodatkowo L. C. prowadził działalność budowlaną.

Zainteresowana w sprawie córka B. C. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik u L. C. w okresie od dnia 1 lipca 2013 r. do 30 marca 2014 r.

Organ rentowy wobec nałożonego przez Sąd orzekający zobowiązania, w piśmie procesowym z dnia 5 lutego 2016 r. przedożył zestawienie zaewidencjonowanych wpłat za 2013 r. na koncie płatnika L. C. na poszczególne ubezpieczenia, które przedstawiało się następująco:

1. Ubezpieczenie społeczne

- dnia 19.08.2013 r. w kwocie 127,60 zł za 07/2013

pokrywa należność główną za 07/2013 w kwocie 127,60 zł

- dnia 19.08.2013 r. w kwocie 255,20 zł za 07/2013

pokrywa należność główną za 07/2013 w kwocie 255,20 zł

- dnia 11.09.2013 r. w kwocie 382,80 zł za 08/2013

pokrywa należność główną za 08/2013 w kwocie 382,80 zł

- dnia 14.10.2013 r. w kwocie 382,80 zł za 09/2013

pokrywa należność główną za 09/2013 w kwocie 382,80 zł

- dnia 15.11.2013 r. w kwocie 510,40 zł za 10/2013

pokrywa należność główną za 10/2013 w kwocie 510,40 zł

- dnia 13.12.2013 r. w kwocie 510,40 zł za 11/2013

pokrywa należność główną za 11/2013 w kwocie 510,40

- dnia 15.01.2014 r. w kwocie 510,40 zł za 12/2013

pokrywa należność główną za 12/2013 w kwocie 510,40 zł

2. Ubezpieczenie zdrowotne

- dnia 05.07.2013 r. w kwocie 523,46 zł za 03/2013

pokrywa należność główną za 04/2013 kwocie 194,43 zł

pokrywa należność główną za 05/2013 w kwocie 14,60 zł pokrywa należność główną za 10/2013 w kwocie 28,13 zł
pokrywa należność główną za 11/2013 w kwocie 18,17 zł pokrywa należność główną za 03/2013 w kwocie 259,33 zł
pokrywa koszty upomnienia za 03/2013 w kwocie 2,40 zł pokrywa należność główną za 04/2013 w kwocie 6,40 zł

- dnia 17.07.2013 r. w kwocie 532,26 zł za 06/2013

pokrywa należność główną za 06/2013 w kwocie 261,73 zł pokrywa należność główną za 05/2013 w kwocie 247,13 zł
pokrywa koszty upomnienia za 07/2012 w kwocie 8,80 zł pokrywa koszty upomnienia za 10/2012 w kwocie 8,80 zł
pokrywa koszty upomnienia za 03/2013 w kwocie 5,80 zł

- dnia 19.08.2013 r. w kwocie 31,60 zł za 07/2013

pokrywa należność główną za 07/2013 w kwocie 31,60 zł

- dnia 19.08.2013 r. w kwocie 323,86 zł za 07/2013

pokrywa należność główną za 07/2013 w kwocie 323,32 zł pokrywa koszty upomnienia za 03/2013 w kwocie 0,54 zł

- dnia 11.09.2013 r. w kwocie 354,92 zł za 08/2013

pokrywa należność główną za 08/2013 w kwocie 354,92 zł

- dnia 14.10.2013 r. w kwocie 354,92 zł za 09/2013

pokrywa należność główną za 09/2013 w kwocie 354,92 zł

- dnia 15.11.2013 r. w kwocie 354,92 zł za 10/2013

pokrywa należność główną za 10/2013 w kwocie 354,86 zł pokrywa koszty upomnienia za 03/2013 w kwocie 0,06

- dnia 13.12.2013 r. w kwocie 354,92 zł za 11/2013

pokrywa należność główną za 11/2013 w kwocie 354,92 zł

- dnia 15.01.2014r. w kwocie 385,99 zł za 12/2013

pokrywa należność główną za 12/2013 w kwocie 385,99 zł

- dnia 17.10.2014r. w kwocie 200,00 zł za 10/2013

pokrywa koszty upomnienia za 12/2012 w kwocie 8,80 zł pokrywa koszty egzekucyjne za 12/2012 w kwocie 39,90 zł pokrywa należność główną za 11/2013 w kwocie 12,90 zł pokrywa należność główną za 03/2014 w kwocie 131,40 i odsetki kwocie 7,00 zł

3. Fundusz Pracy:

- dnia 19.08.2013 r. w kwocie 0,40 zł za 07/2013

pokrywa należność główną za 07/2013 w kwocie 0,40 zł

- dnia 19.08.2013 r. w kwocie 0,80 zł za 07/2013

pokrywa należność główną za 07/2013 w kwocie 0,80 zł

- dnia 11.09.2013 r. w kwocie 1,20 zł za 08/2013

pokrywa należność główną za 08/2013 w kwocie 1,20

- dnia 14.10.2013 r. w kwocie 1,20 zł za 09/2013

pokrywa należność główną za 09/2013 w kwocie 1,20 zł

- dnia 20.11.2013r. w kwocie 40,80 zł za 10/2013

pokrywa należność główną za 10/2013 w kwocie 40,80 zł

- dnia 02.01.2014 r. w kwocie 40,80 zł za 11/2013

pokrywa należność główną za 11/2013 w kwocie 40,80 zł

Wskazał, że wpłat dokonano na rachunek centralny ZUS, zaś w treści wpłaty wpisano dane imienne L. C.. Jednocześnie organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie argumentując, że na koncie płatnika nie stwierdzono nadpłaty.

(dowód: zestawienie wpłat – k – 30-31 akt sprawy, postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych – k -61, dane z CEIDG – k - 62-63 akt sprawy,)

Zainteresowana B. C. w załączeniu do pisma z dnia 15 marca 2016 r. przedłożyła świadectwo pracy wskazujące, że była zatrudniona na stanowisku sprzedawcy oraz PIT-11 za 2013 i 2014 r.

B. C. od 1 lipca 2013 r. zatrudniona była w sklepie spożywczym, który prowadził L. C. na bazarze przy ul. (...) w K. (pawilon nr 14) w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu z wynagrodzeniem 1.200 zł, od 1 października 2013 r. w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 1.600 zł, a od stycznia 2014 r. z wynagrodzeniem 1.680 zł.

Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy w Kętrzynie wyrokiem z dnia 19 listopada 2015 r., sygn. akt IV P 19/15, w sporze o wynagrodzenie za pracę B. C. przeciwko L. C. zasądził od pozwanego L. C. na rzecz powódki B. C. kwotę 7.839,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 maja 2015 r. do dnia zapłaty (pkt I orzeczenia), wyrokowi w pkt I do kwoty 1680 zł nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt II), nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi, od których strona powodowa była zwolniona z mocy ustawy.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone apelacją przez L. C., która w całości została oddalona jako niezasadna wyrokiem tut. Sądu Okręgowego z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie IV Pa 53/16.

(dowód: dokumentacja pracownicza: lista płac za 2013 r. i karta przychodów pracownika firmy - k - 102-104, wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie, sygn. akt IV P 19/15 oraz pisemne uzasadnienie - k-81 -84 oraz wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie, sygn. akt IV Pa 53/16 oraz pisemne uzasadnienie - k- 145 i 148-152 akt sprawy IV Pa 53/16)

Córka płatnika pracowała w sklepie najczęściej w godzinach od 6 do 14-tej, sprzedając klientom artykuły spożywcze. Pracę rozpoczynała od wykonania porządków, a następnie przyjmowała dostarczone pieczywo. Warzywa w sklepie były wystawione na zewnątrz. Po skończonej pracy zainteresowana pomagała ojcu (L. C.) przy przygotowaniu obiadu, który zamykał sklep po całym dniu pracy.

(dowód: zeznania świadków: B. B., S. C., R. D., Z. G., J. L., oraz zeznania B. C. i L. C. - zapis audiowideo : czas od 00:09:57 do 00:34:00 i od 00:50:40 do 01:11:00.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie L. C. nie zasługuje na uwzględnienie.

Spór między stronami dotyczył ustalenia, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżoną decyzją zasadnie odmówił L. C. zwrotu nienależnie opłaconych składek z powodu niestwierdzenia nadpłaty.

Skarżący domagał się zwrotu kwoty składek w wysokości 1.200 zł, argumentując, że zainteresowana w sprawie córka B. C. bez jego wiedzy zadeklarowała opłacanie składek przez okres trzech miesięcy w 2013 r. Wskazał, że córka nie była u niego zatrudniona i nie otrzymywała wynagrodzenia za pracę w zadeklarowanej wysokości. Podkreślił, że nie posiada zadłużenia w ZUS, a decyzja wydana została bez wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy.

Przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.Dz.U.2015.121 ze zm.) regulują obszerną problematykę zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym, ustalania składek, podstaw ich wymiaru, określają tryb i terminy zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych oraz konkretyzują prawa i obowiązki podmiotów tych stosunków ubezpieczeniowych.

Przechodząc do oceny prawnej przedstawionego stanu faktycznego, na wstępie rozważań trzeba zaznaczyć, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami.

Z kolei zgodnie z treścią art. 17, 32 oraz art. 46 i 47 ust. 1 cyt. ustawy, płatnicy składek obliczają, rozliczają i przekazują za dany miesiąc do ZUS składki na poszczególne ubezpieczenia.

Natomiast stosownie do art. 24 ust. 6 c i ust. 6 d cyt. ustawy, po stwierdzeniu, że składki zostały nienależnie opłacone, płatnik składek może złożyć wniosek o ich zwrot. Zaś nienależnie opłacone składki podlegają zwrotowi w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku, o którym mowa w ust. 6c.

W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do zmiany zaskarżonej. Rację ma więc organ rentowy, który odmówił wnioskodawcy zwrotu nienależnie opłaconych składek w rozumieniu wskazanych przepisów ustawy systemowej. Powyższą tezę potwierdza zgromadzony w sprawie obszerny materiał dowodowy.

W celu wyjaśnienia spornych kwestii i ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia Sąd orzekający dopuścił dowód z akt składkowych organu rentowego dołączonych do niniejszej sprawy, zeznań świadków, zeznań wnioskodawcy i zainteresowanej, a także wyroku Sądu Rejonowego w Kętrzynie w sprawie IV P 19/15 i pisemnego uzasadnienia tego orzeczenia oraz wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie, sygn. akt IV Pa 53/16 wraz z treścią jego pisemnego uzasadnienia.

Szczególnie istotne znaczenie w sprawie miały ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy w świetle nałożonego zobowiązania na Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zakresie wskazania, czy zainteresowana B. C. została objęta ubezpieczeniem społecznym, z jakiego tytułu oraz w jaki sposób uregulowano za nią należne składki.

Pozwany – wypełniając zobowiązanie - w piśmie procesowym z dnia 5 lutego 2016 r. szczegółowo przedstawił zaewidencjonowanie i rozliczenie wpłat składek za 2013 r. Z jego treści jednoznacznie wynika, że B. C. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik u L. C. w okresie od 1 lipca 2013 r. do 30 marca 2014 r., zaś wpłaty składek zostały dokonane na rachunek centralny ZUS z wpisaniem danych imiennych L. C.. Zaznaczyć należy, że powyższe rozliczenie nie było kwestionowane przez skarżącego.

Wbrew stanowisku odwołującego - nie ulega też wątpliwości, że zainteresowana B. C. była zatrudniona u L. C. i wykonywała pracę sprzedawcy w jego sklepie spożywczym położonym na bazarze (rynku) przy ul. (...) w K.. Fakt ten został potwierdzony przez świadków: B. B., R. D., Z. G. i J. L., którzy jako klienci jednomyślnie zeznali, że widywali zainteresowaną w pracy w sklepie. Także świadek S. C., który w sąsiedztwie prowadzi własną działalność gospodarczą zeznał, że zainteresowana świadczyła pracę.

Niezależnie od tego podkreślenia wymaga, że kwestia zatrudnienia zainteresowanej u L. C. i zasadności wypłaty z tego tytułu wynagrodzenia była przedmiotem postępowania w sprawie pracowniczej, która została rozstrzygnięta na korzyść powódki (B. C.) wyrokiem z dnia 19 listopada 2015 r., sygn. akt IV P 19/15. W pisemnym uzasadnieniu tego wyroku Sąd Rejonowy ustalił i zważył, że powódka była zatrudniona u L. C. i z tego tytułu zasądził jej należne wynagrodzenie.

Wymienione orzeczenie stało się prawomocne wobec oddalenia apelacji L. C. wyrokiem tut. Sądu Okręgowego w sprawie IV Pa 53/16. Sąd drugiej instancji w pisemnym uzasadnieniu wyroku jednoznacznie ocenił prawidłowość poczynionych ustaleń Sądu Rejonowego i zasadność uwzględnienia pozwu B. C..

W tych okolicznościach Sąd orzekający jako niewiarygodne ocenił tę część zeznań wnioskodawcy i H. C., w których nie potwierdzili oni okoliczności wykonywania pracy w sklepie prowadzonym przez L. C..

Również nie zasługiwały na uwzględnienie zeznania świadka G. L. - księgowej – która wprawdzie zajmowała się kwestiami rachunkowymi firmy, jednak mimo to nie potrafiła jednoznacznie potwierdzić, że zainteresowana pracowała u L. C..

Bez wątpienia więc zdaniem Sądu Okręgowego B. C. była pracownikiem zatrudnionym u L. C. i podlegała ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu o jakich mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W konsekwencji zaskarżoną decyzją organ rentowy zasadnie odmówił wnioskodawcy zwrotu nienależnie opłaconych składek z powodu niestwierdzenia nadpłaty. W świetle poczynionych ustaleń ZUS nie był zobowiązany do zwrotu składek o jakich mowa w art. 24 ust. 6 d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.Dz.U.2015.121 ze zm.)

Kierując się powyższym, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie skarżącego.

/-/ SSO Leon Popiel